

Debreceni Ítéltábla
Bf.IV.153/2021/16.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2021. június 1-jén megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt I. r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2021. február 1. napján kihirdetett 5.B.159/2017/137. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből I. r. vádlott 18 529 (tizennyolcezer-ötszázhuszonkilenc) forintot, míg III. r. vádlott 18 135 (tizennyolcezer-százharmincöt) forintot visel.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában I. r. vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont] miatt 5 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra;

II. r. vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt halmazati büntetésül 5 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre, 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra;

III. r. vádlottat társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt 20 havi részletfizetés engedélyezésével 150 napi tétel, 1000 Ft napi összegű, 150 000 Ft végösszegű pénzbüntetésre ítélte.

Megállapította, hogy a szabadságvesztésre ítélt vádlottak legkorábban a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónap kitöltését követően bocsáthatók feltételes szabadságra. Rendelkezett a III. r. vádlottnál meg nem fizetés esetére a pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatás feltételeiről. Az eljárás során bűnjelként lefoglalt okiratok lefoglalását megszüntette és e bizonyítékokat az iratok mellett rendelte kezelni. Határozott továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen I. r. és II. r. vádlottak és védőik elsődlegesen a bűnösség megállapítása miatt felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése, III. r. vádlott védője elsősorban felmentés, másodsorban enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

[3] I. r. vádlott védője perorvoslata írásbeli indokolásában (10. számú másodokú irat) a korábban a védelem által előadottakat fenntartotta, hivatkozva arra is, hogy a vádlottat szlovák partnere megtévesztette, folyamatosan tévedésben tartotta. A vádlott terhére szándékos elkövetés nem állapítható meg, mely feltétele a költségvetési csalás tekintetében a bűnösség kimondásának, ezért elsősorban felmentésre, másodlagosan a számottevő időmúlás és a vádlott kedvező előéleti adatai miatt egyfokú leszállás alkalmazásával a büntetés enyhítésére tett indítványt.

[4] II. r. vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen csatolt írásbeli fellebbezés indokolásban kifejtette, hogy kétséget kizáróan nem állapítható meg a védelem terhére a bűnösséget megalapozó tényállás. Téves azon elsőfokú bírósági álláspont, hogy a vádlott rálátott az érintett cégek tényleges működésére és az adóelkerülésnek minősíthető eljárásra. Ezen túl a tényállással szemben az érintett üzletrész átruházási szerződés színlelt volta sem igazolható. Elsődlegesen mindkét bűncselekmény vádja alól a vádlott felmentését, másodlagosan az időmúlásra figyelemmel a büntetés enyhítését kérte.

[5] III. r. vádlott védője a korábban előadottakat szintén fenntartva, a jogorvoslat írásbeli indokolásában elsődlegesen a vádlott felmentését, másodsorban a vádlott személyi körülményeire és a jelentős időmúlásra tekintettel a büntetés lényeges enyhítését indítványozta (13.számú másodfokú irat).

[6] Az ügyészség nem terjesztett elő fellebbezést az elsőfokú ítélet ellen, a határozatot tudomásul vette, és III. r. vádlott sem élt önálló jogorvoslattal.

[7] A ...Fellebbviteli Főügyészség a ... számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Észrevétele szerint az elsőfokú bíróság az eljárást szabályosan folytatta le, megalapozott tényállást állapított meg. A vádlottak bűnösségének megállapítása törvényes azzal, hogy III. r. vádlott esetében a törvény kedvezőtlenebb változása folytán az elbírálás idején hatályos Btk. helyett az elkövetéskori anyagi jogi szabályozást, az 1978. évi IV. törvényt (rég Btk.) kell alkalmazni, mely szerint cselekménye e törvény 274. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősül. Kitért rá, hogy az adóhatósági, az adóhiány megtérítését előíró határozatok miatt vagyonek Kobzának nincs helye. A kifejtettek alapján ezért a minősítés körében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, egyéb részekben helybenhagyására tett indítványt.

[8] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezések elbírálására a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki, azzal, hogy a vádlottak részvétele az 599. § (4) bekezdése alapján nem volt kötelező, ezért a terhelteket értesítette, mert meghallgatásuk nem volt szükséges, másrészt III. r. vádlottnak a tárgyaláson való részvétel jogáról lemondó nyilatkozata a másodfokú eljárásra is érvényes volt, így nála ezen okból sem volt részvételi kötelezettség.

[9] A védők a fellebbezéseik iránya és indokai szerint kérték az elsőfokú ítélet vádlottak javára történő megváltoztatását.

[10] A védelmi fellebbezések alaptalanok.

[11] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A fellebbezések támadták a bűnösség megállapítását és a jogi minősítést is, így korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[12] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett olyan abszolút vagy súlyos relatív eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont; 609. § (1) bekezdés és 2) bekezdés a)-d) pontok]. Ilyen eljárási szabálysértésre egyébként az indítványtételre jogosultak, illetve fellebbezők sem hivatkoztak.

[13] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, mely csak kisebb mértékben volt hiányos és ellentétes az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékok tartalmával. A Be. 592. § (2) bekezdés b) és c) *részbeni* megalapozatlanságot a vagyoni hátrány összegzésének elmaradása, valamint kisebb számítási hibák eredményezték, eltérve a bizonyítékul szolgáló szakértői véleményről.

[14] Az ítéltábla ezért a tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a következők szerint kiegészíti, illetve helyesbíti.

[15] [34] bekezdés: A Kft.1 működése során okozott vagyoni hátrány összesen 251 420 000 Ft.

[63] bekezdés: A Kft.2 működtetésével összefüggésben 2012. IV. negyedévében felmerült vagyoni hátrány 13 697 000 Ft.

[86] bekezdés: A Kft.3 működése során okozott vagyoni hátrány végösszege 40 213 000 Ft.

[101] bekezdés: I. r. vádlott által a magyar állami költségvetésnek okozott vagyoni hátrány végösszege 713 101 000 Ft, II. r. vádlott tekintetében 451 039 000 Ft.

A kiegészítések a könyvszakértői vélemény megállapításain alapulnak (bírósági irat 69. sz., ... igazságügyi könyvszakértő véleménye).

[16] A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be.593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú ítélezés alapját képezte. Itt jegyzi meg az

ítélőtábla, hogy a törvény a megalapozottság fogalmát pozitív formában nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. Ettől függetlenül a jogtudomány és a bírói gyakorlat megalapozottnak azt a tényállást tekinti, melyet a bíróság a vád keretei között a törvényes bizonyítás lefolytatását követően valósághűen, teljeskörűen, hiánymentesen állapít meg. E feltételek a ténybeli kisreformációt (kiegészítést és helyesbítést) követően teljesültek.

[17] A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta, és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint értékelte. Számba vette a vádlottak védekezését, az eljárás során előadott vallomásaikat, majd azokat egymással, és a további bizonyítékokkal is megfelelően összevetette. Részleteiben vizsgálta a vádban megjelölt gazdasági társaságok büntetőjogilag releváns tevékenységét, a faáru behozatalát és értékesítését, a közösségen belüli áruforgalmat tanúsító VIES rendszer adatait, a lényeges szakértői véleményeket és okirati (tárgyi) bizonyítékokat is.

[18] A valóban több esetben ellentétes bizonyítási anyag mellett a büntetőjogi felelősség eldöntéséhez szükséges tények hiánymentesen rögzíthetők voltak és a tényállás megállapítása során az elsőfokú bíróság a közvetett bizonyítás szabályait is helyesen alkalmazta, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre helytállóan következtetve.

[19] Az ítéltábla érdemi iratellenességet nem talált, csupán az egymásnak ellenható bizonyítékok számbavétele volt tapasztalható. Ellentétes tényadatokat tartalmazó bizonyítási anyagnál azonban az szükségszerű, hogy egyes bizonyítékok tartalmával a mérlegelt tényállás ellentétbe kerül, de felderítetlenség vagy helytelen ténybeli következtetés sem valósult meg. A bizonyítékok értékelésének egyébként megszokott és logikus módja az, hogy a bíróság a vallomás – más bizonyítékokkal megerősített – részeit fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapításakor, míg a vallomás azon részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja (BH1998. 418. III., BH2002. 87.).

[20] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége mindenben megfelel a logika törvényszerűségeinek, mely mérlegelő folyamat eredményeként a tényállást valósághűen állapította meg, mely a kisebb módosítást követően megalapozatlansági hibában már nem szenved. A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybírói jellegét.

[21] Kétségtelen, hogy a Be. csak részben szabad bizonyítási rendszerében a mérlegelés nem korlátlan. A korlátok nélküli értékelés nyilvánvalóan nem megengedett és bírói önkényhez vezethet, sértve a védelem alapvető alkotmányos jogait. A védelem joga pedig a jogállam egyik alapköve, hiszen az állam hatalmával szemben álló terheltnek e jog biztosít garanciát ahhoz, hogy megfelelően védekezhessen, mely a fegyveregyenlőséget érvényre juttatja. A bizonyítékok értékelésének fontos korlátja az eljárás törvényessége, mely

a másodfokú eljárásban rögzíthető volt, a logika törvényeinek betartása (szillogizmus), és végül, de nem utolsó sorban a bíróság indokolási kötelezettsége, melynek az elsőfokú bíróság a szükséges mértékben eleget tett.

[22] Az idézett korlátok átlépésére nem került sor, a bizonyítékok értékelése törvényes és a ténymegállapító tevékenység sem kifogásolható alappal. A védelmi fellebbezések egyik vádlott esetében sem hoztak fel olyan új körülményt, amely az elsőfokú bíróság ténymegállapításainak helyességét megkérdőjelezné. Ennek megfelelően a megállapított tényállást kizárólag a bizonyítékok értékelésén keresztül támadó, eltérő tényállás megállapítását célzó, felmentésre irányuló védelmi fellebbezések a Be. 591. § (1) bekezdésében meghatározott tényálláshoz kötöttség miatt eredményre nem vezethettek.

[23] Az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött a védelmi bizonyítási indítványok elutasításáról is, melynek alapos indokát adta az ítélet [254] bekezdésében. Az abban foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett.

[24] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést mindhárom vádlott bűnösségére és cselekményeik minősítése is megfelel az anyagi jognak.

[25] I. r. vádlott 1., 2., 3., 4/a., 5. és 6. tényállásba foglalt cselekménye az elsőfokú ítélettel egyezően a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettének törvényi tényállását merítette ki, mely cselekménynek II. r. vádlottal az elkövetési magatartás jelentős részét érintően szándékegységben elkövetése folytán a törvényi egységre is tekintettel egységesen társtettese. A törvényszék a bűnösségről és minősítésről az ítélet 117-119. oldalán igen nagy részletességgel és megalapozottan számot adott. A költségvetést károsító cselekmény törvényi tényállási elemei teljesek. Az okszerűen értékelt bizonyítékok alapján a tárgyi oldal és az alanyi oldal is megvalósult, megtevesztésre, azaz tévedésre a gazdasági életben jártas, éveken át fakeskedelmet folytató I. r. vádlott megalapozottan nem hivatkozhat, ilyen külső és belső tényeket a bizonyítás anyaga sem támasztott alá. E vádlott is üzletszerűen követte el a cselekményt, azonban a vagyoni hátrány összege miatt nála ez nem külön minősítő körülmény.

[26] II. r. vádlott cselekményének minősítése is törvényes, esetében a különösen nagy vagyoni hátrányt eredményező elkövetést az üzletszerűség minősíti súlyosabban. Az üzletszerűség törvényi ismérvei az irányadó tények alapján kétségtelenül megállapíthatók. E vádlott továbbá III. r. vádlottal szándékegységben, társtettesként megvalósította az intellektuális közokirat-hamisítás büntettét is, melyet a 4/b. tényállásban foglalt történeti tények alapoznak meg. E körben kiemeli az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság III. r. vádlottnál is helyesen az elbíráláskor hatályos büntető törvényt alkalmazta, hiszen a pénzbüntetés szabályai számára lényegesen kedvezőbbben módosultak, így az új törvény e körben, azaz a konkrét alkalmazás szempontjából, mely meghatározza az anyag jogi helyzetet, enyhébb (BH2014. 201. II.). Nem értett egyet ezért a másodfokú bíróság e részben a fellebbviteli főügyészség álláspontjával.

[27] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi körülményeket feltárta és a vádlottakkal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a

büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tetтарыыы, аз egyéniesítés szempontjait is kifejező büntetést szabott ki. Nem sérültek аз ítélet belső arányai sem. I. r. vádlott ugyan а jelenlegi hatósági nyilvántartási adatok szerint büntetlen előéletűnek minősül, de а бűнcselekményeket éveкig üzletszerűen követte el, ezért а jelentős időmúlás ellenére а büntetési tétel alsó határának megfelelő szabadságvesztés büntetés enyhítésének nem álltak fenn а törvényi előfeltételei. Az enyhítésre а másodfokú bíróság II. r. vádlottnál sem látott lehetőséget, melynek fő oka а próbaidő alatti elkövetés. А felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajthatóságának elévülése ellenére а jelzett körülmény igen nyomатékos súlyosító. Ezért megfelel а törvénynek esetében is а büntetés tétel alsó határában meghatározott 5 éves szabadságvesztés. III. r. vádlottal szemben а különös részben írt szabadságvesztés helyett enyhébb, а Btk. 33. § (4) bekezdése szerint megválasztott pénzbüntetés enyhítésének sem állnak fenn а feltételei, melynek megfizetésére а Btk. 50. § (4) bekezdése alapján eljárva méltányos összegű és időtartamú részletfizetést is engedélyezett аз elsőfokú bíróság. Erre tekintettel а védelmi fellebbeзések аз enyhítésre irányulóan sem voltak alaposak.

[28] A foglalkozástól eltiltás és közügyektől eltiltás alkalmazása helytálló I. r. és II. r. vádlott esetében.

[29] А törvényszék arra nézve is alapos indokolást adott, hogy miért nem került sor pénzbüntetés kiszabására аз I. r. és II. r. vádlottakkal szemben.

[30] Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó – így а szabadságvesztések végrehajtási fokozatával, а feltételes szabadság legkorábbi időpontjának megállapításával, а pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezménnyel, а lefoglalt бűнjelekkel és а бűнügyi költséggel kapcsolatos – ítéleti rendelkezések mindenben megfelelnek аз irányadó és teljeskörűen felhívott anyagi és eljárásjogi törvényi szabályozásnak.

[31] А kifejtettek alapján а másodfokú bíróság аз elsőfokú bíróság ítéletét а Be. 604. § (1) bekezdés а) pontja és а 605. § (1) bekezdése szerint – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

[32] А másodfokú eljárásban а kirendelt védők részvételével kapcsolatban felmerült és а бűнösnek kimondott vádlottakat terhelő бűнügyi költséget а Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2021. június 1.

Dr. Háger Tamás sk. а tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró,
Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: А Nyíregyházi Тörvényszék 5.B.159/2017/137. számú ítélete а Debreceni Ítéltábla Bf.IV.153/2021/16. számú végzése által а mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. június 1.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

Debreceni Ítéltábla
Bf.IV.153/2021/17.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2021. június 8. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt I. r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a 2021. június 1. napján kihirdetett Bf.IV.153/2021/16. számú – az elsőfokú ítéletet helybenhagyó – végzésének indokolását az [1] bekezdésben akként javítja ki, hogy az elsőfokú bíróság megnevezése: a *Nyíregyházi Törvényszék*.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a I. r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a 2021. június 1. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.IV.153/2021/16. számú végzésével a Nyíregyházi Törvényszék 2021. február 1. napján kihirdetett 5.B.159/2017/137. számú ítéletét helybenhagyta.

[2] Az ítéltábla észlelte, hogy a jogerős ügydöntő határozatának első oldalán, az indokolás első bekezdésében elírás történt, mivel az ügyben az elsőfokú eljárást lefolytató bíróság a rögzített Debreceni Törvényszék helyett a *Nyíregyházi Törvényszék* volt.

[3] Az ítéltábla ezért a nyilvánvaló névelírást a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 453. § (1) bekezdése alapján kijavította, helyesen megjelölve az elsőfokon eljáró bíróságot.

[4] A kijavítás kizárólag a határozat indokolás részét érintette, a rendelkező részre nem terjedt ki – mivel ott pontosan került feltüntetésre az elsőfokú bíróság –, a végzés ellen ezért a Be. 453. § (3) bekezdésére tekintettel fellebbezésnek nincs helye.

Debrecen, 2021. június 8.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, dr. Bakó József sk. előadó bíró,
Dr. Diószegi Attila sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó.